NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini es a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultaţi acum este în lucru la traducătorii noştri.

spaniolă

Swipe to change

Care este instanţa competentă

Spania

1 Ar trebui să mă adresez unei instanţe de drept comun sau unei instanţe specializate (de exemplu unei instanţe cu competenţe în materie de litigii de muncă)?

Principiul care stă la baza organizării instanțelor din Spania este cel al unității competenței judiciare. Singurele excepții sunt competența militară pe timp de război și de stare de asediu și competența Curții Constituționale (*Tribunal Constitucional*) în calitate de garant suprem al drepturilor fundamentale și libertăților publice, prin intermediul cererii privind asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale (*recurso de amparo*).

Cu toate acestea, competența este împărțită între patru tipuri de instanțe: instanțe civile, instanțe penale, instanțe de contencios administrativ și instanțe pentru litigii de muncă.

Piatra de temelie a instanțelor civile este tribunalul de primă instanță (*Juzgado de Primera Instancia*), care audiază litigii civile în primă instanță și acțiunile care nu sunt atribuite în mod explicit unei alte instanțe. Prin urmare, tribunalul de primă instanță poate fi descris ca fiind instanța ordinară sau de drept comun.

Printre instanțele civile se numără și instanțele specializate în dreptul familiei (*Juzgados de Familia*), care sunt tribunale de primă instanță. Atunci când există instanțe specializate în dreptul familiei (în general, în localități cu populație mai mare), acestea sunt responsabile pentru audierea litigiilor ce țin de dreptul familiei: anularea căsătoriilor, separare legală și divorț, relațiile părinte-copil și protejarea persoanelor cu capacități limitate. În cazul în care o acțiune penală este înaintată împotriva unei părți într-o instanță care se ocupă de cauze privind violența împotriva femeilor (*Juzgado de Violencia sobre la mujer*), instanța respectivă va avea jurisdicție și asupra acestor acțiuni civile.

Instanțele civile includ, de asemenea, instanțele comerciale specializate (*Juzgados de lo Mercantil*) și instanțele pentru mărcile Uniunii Europene (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Instanțele pentru litigii de muncă (*Juzgados de lo Social*) sunt responsabile pentru audierea cauzelor care vizează dreptul muncii. Printre acestea se numără litigiile individuale dintre angajați și angajatori cu privire la contractele de muncă, litigiile privind negocierile colective, solicitările în materie de asigurare socială și plângerile înaintate împotriva statului cu privire la responsabilitățile acestuia prevăzute în dreptul muncii.

Instanțele penale sunt responsabile cu audierea cauzelor penale.

O trăsătură a dreptului spaniol este faptul că acțiunile civile derivate din infracțiuni penale pot fi asociate cu acțiunile penale. În aceste cazuri, instanța penală va decide cu privire la suma compensatorie plătibilă în conexiune cu infracțiunea respectivă. Atunci când o acțiune civilă nu este intentată de partea vătămată, aceasta va fi intentată de procuror în numele acesteia, cu excepția cazului în care partea vătămată a renunțat în mod explicit la dreptul de a introduce o acțiune în cauza penală.

În sfârșit, instanțele de contencios administrativ supraveghează legalitatea acțiunilor autorităților publice și se ocupă de acțiunile în răspundere patrimonială înaintate împotriva acestora.

2 În cazul în care instanţele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanţele care sunt responsabile de soluţionarea unor astfel de cauze) cum pot şti cărei instanţe anume trebuie să mă adresez?

Consultați răspunsurile oferite mai jos.

2.1 Există o diferenţă între instanţele de drept comun „inferioare” şi „superioare” (de exemplu instanţe districtuale considerate instanţe inferioare şi instanţe regionale considerate instanţe superioare) şi, dacă există, care este instanţa competentă pentru soluţionarea cauzei mele?

În Spania, nu se face distincția între diferitele tribunale de primă instanță în ceea ce privește valoarea plângerilor sau gravitatea cauzelor de care se pot ocupa și niciun tribunal de primă instanță nu audiază apeluri la deciziile pronunțate de alte tribunale de primă instanță. Apelurile în cazul acțiunilor civile sunt întotdeauna audiate de instanțele provinciale (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Competenţa teritorială (instanţa din oraşul A sau din oraşul B este instanţa competentă în ceea ce priveşte cauza mea?)

În ceea ce privește instanțele, Spania este împărțită, din punct de vedere geografic, în municipalități, districte, provincii și comunități autonome. Un district este o unitate teritorială alcătuită din una sau mai multe municipalități limitrofe din aceeași provincie. Aceasta este cea mai importantă unitate teritorială, deoarece este zona în care are jurisdicție un tribunal de primă instanță. (puteți găsi detalii pe site-ul web al Ministerului Justiției, la adresa mjusticia.gob.es.)

Acolo unde este necesar, având în vedere volumul de lucru, există mai mult de un tribunal de același tip. Acest lucru este acum valabil pentru majoritatea orașelor. Tribunalele sunt numerotate consecutiv, în funcție de momentul înființării acestora.

În principiu, toate aceste tribunale au aceeași jurisdicție, iar volumul de lucru este distribuit între acestea conform regulilor guvernamentale interne de alocare. Cu toate acestea, în unele circumstanțe, aceste reguli de alocare pot fi utilizate pentru a atribui tipuri diferite de cauze către tribunale diferite din același district.

2.2.1 Regula în materie de competenţă teritorială

În absența unui acord sau a unor norme obligatorii, regula de bază este că jurisdicția aparține tribunalului de primă instanță din districtul în care pârâtul își are domiciliul sau, în lipsa domiciliului, districtul în care își are reședința. Dacă pârâtul nu are nici domiciliul, nici reședința stabilite în Spania, instanța competentă va fi tribunalul de primă instanță din districtul în care se află pârâtul sau în care a avut ultima reședință. În cazul în care nu se aplică niciunul dintre aceste criterii, reclamantul poate depune plângerea la tribunalul de primă instanță din districtul în care acesta își are domiciliul.

În aceste scopuri:

Plângerile împotriva proprietarilor de societăți și profesioniștilor, legate de afacerile sau activitățile profesionale ale acestora, pot fi depuse, de asemenea, în oricare dintre locurile în care aceștia își desfășoară activitatea, la alegerea reclamantului.

Plângerile împotriva entităților juridice pot fi depuse, de asemenea, în locul în care s-a desfășurat sau urmează să aibă efecte situația sau relația juridică care face obiectul plângerii, cu condiția ca entitatea juridică să aibă un sediu sau un reprezentant în locul respectiv.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanţa din raza teritorială în care pârâtul îşi are domiciliul (instanţa determinată prin aplicarea regulii de bază) şi o altă instanţă?

Sistemul procedural spaniol actual tinde să nu lase jurisdicția teritorială la alegerea reclamantului. Acest lucru se întâmplă doar în cazurile următoare:

- Acțiuni *in rem* asupra unui bun imobil, atunci când implică fie mai multe proprietăți, fie o proprietate situată în mai multe districte. În aceste cazuri, reclamanții pot alege să introducă acțiunea în oricare dintre districtele competente.
- Acțiuni prin care se solicită prezentarea și aprobarea conturilor de către cei responsabili cu administrarea bunurilor unei alte părți, dacă locația unde trebuie prezentate conturile nu a fost determinată. În aceste cazuri, reclamanții pot alege între domiciliul pârâtului și locul unde sunt administrate bunurile.
- Litigii în materie succesorală: reclamanții pot alege între instanțele din locul în care decedatul a avut ultimul domiciliu în Spania și instanțele din locul în care este situată majoritatea patrimoniului.
- Acțiuni privind proprietatea intelectuală: reclamanții pot alege dintre următoarele locuri: locul unde a avut loc încălcarea drepturilor; locul unde există dovezi *prima facie* că a avut loc încălcarea drepturilor; sau locul unde există copii ilegale.
- Cazurile de concurență neloială în care pârâtul nu are sediu, domiciliu sau reședință în Spania. În aceste cazuri, reclamanții pot alege fie locul în care concurența neloială a avut loc, fie locul în care se resimt consecințele acesteia.
- Plângerile care vizează exclusiv custodia minorilor sau alocația de întreținere, înaintate de un părinte împotriva celuilalt în numele minorilor, în cazul în care cei doi locuiesc în districte judiciare diferite. În aceste cazuri, reclamanții pot alege fie instanța din regiunea în care își are domiciliul pârâtul, fie instanța din regiunea în care își are reședința copilul.
- În general, acțiunile care presupun exercitarea drepturilor individuale ale consumatorului sau ale utilizatorului pot fi audiate de instanța din regiunea în care își are domiciliul consumatorul, utilizatorul sau pârâtul, la alegerea consumatorului.

2.2.2.2 Când am obligaţia să aleg o instanţă diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul îşi are domiciliul (instanţă determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În cazurile de mai jos, există reguli obligatorii care impun reclamantului să introducă acțiunea într-o altă instanță decât cea din regiunea în care își are domiciliul pârâtul. În aceste cazuri, părțile nu pot opta să se supună jurisdicției unei anumite instanțe, nici în mod explicit, nici în mod implicit:

- Drepturile *in rem* sau drepturile de a primi chirie pentru un bun imobil și aspecte ce țin de proprietatea comună (*propiedad horizontal*): jurisdicția revine instanțelor din districtul în care este situată proprietatea.
- Chestiunile succesorale: jurisdicția este determinată fie de regiunea în care decedatul a avut ultimul domiciliu în Spania, fie de regiunea în care este situată majoritatea patrimoniului, la alegerea reclamantului.
- Cauzele ce implică asistența sau reprezentarea persoanelor în incapacitate: acestea vor fi audiate de instanța din regiunea în care locuiește persoana respectivă.
- Protejarea drepturilor fundamentale prin intermediul instanțelor civile: aceste cauze vor fi audiate de instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul sau, în cazul când acesta nu are domiciliul în Spania, din regiunea unde s-a comis fapta care a încălcat dreptul vizat.
- Acțiunile în despăgubiri în ceea ce privește utilizarea autovehiculelor: va fi competentă instanța din regiunea în care s-a produs dauna.
- Contestații ale acordurilor sociale ale companiilor: jurisdicția teritorială este determinată de locația sediului social al companiei.
- Acțiuni pentru declararea faptului că anumiți termeni și condiții ai unui contract nu formează parte a acelui contract sau pentru declararea nulității unei clauze: este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
- Acțiunile declarative pentru rezilierea sau retragerea unor termeni contractuali standard, în cazul în care pârâtul nu are nici sediul, nici domiciliul în Spania: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care a fost încheiat contractul standard.
- Acțiuni pentru rezilierea unor termeni contractuali standard, în apărarea intereselor comune sau colective ale consumatorilor sau utilizatorilor, în cazul în care pârâtul nu are nici sediul, nici domiciliul în Spania: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
- Acțiuni de solicitare a respectării obligațiilor de către oricare dintre următoarele persoane: o companie de asigurări; o persoană care a vândut bunuri personale, în rate, unei alte persoane sau care a finanțat achiziționarea acelor bunuri; o persoană care a depus o ofertă publică pentru servicii sau bunuri personale, pe care o altă persoană a acceptat-o. În aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
- Acțiuni introduse de terțe părți pentru contestarea sechestrului asupra unei proprietăți: va fi competentă instanța din regiunea în care își are sediul entitatea care a dispus sechestrul.
- Cereri de separare legală, anulare a căsătoriei sau divorț: este competentă instanța specializată în dreptul familiei sau, când nu există o astfel de instanță, tribunalul de primă instanță din regiunea domiciliului conjugal. Când nu există un domiciliu conjugal, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu conjugal sau din regiunea în care își are reședința celălalt soț. Când nu există niciuna dintre aceste variante, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul persoana în cauză. Când cererea este depusă de comun acord, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu conjugal sau a domiciliului oricăruia dintre soți.
- Plângerile care vizează exclusiv custodia minorilor sau alocația de întreținere, înaintate de un părinte împotriva celuilalt în numele minorilor: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu comun al părinților. În cazul în care părinții locuiesc în districte judiciare diferite, reclamantul poate alege între instanța din regiunea în care își are domiciliul pârâtul și instanța din regiunea în care își are reședința minorul.

2.2.2.3 Pot părţile însele să atribuie competenţă unei instanţe care altfel nu ar fi competentă?

Ca regulă generală, în Spania, jurisdicția teritorială poate fi modificată, în sensul că justițiabilii pot introduce o acțiune, în mod explicit sau tacit, în instanțele dintr-un anumit district, atât timp cât instanțele respective sunt competente în ceea ce privește cauza respectivă.

Introducerea explicită are loc atunci când părțile interesate încheie un acord explicit în care precizează districtul specific al instanței unde introduc acțiunea.

Introducerea tacită a acțiunii are loc în următoarele circumstanțe:

- În cazul reclamantului, prin simpla introducere a unei acțiuni în instanțele dintr-un anumit district și depunerea unei plângeri sau a unei cereri sau solicitări către instanța competentă pentru audierea plângerii.
- În cazul pârâtului, când acesta se prezintă în fața instanței și, ulterior, urmează orice pas procedural cu excepția depunerii unei cereri în timp util și într-o formă corespunzătoare pentru contestarea competenței instanței.

Orice modificare a domiciliilor părților, a locației obiectului în cauză sau a scopului procedurilor care sunt desfășurate după începerea acțiunii nu va duce la modificarea jurisdicției, care va fi determinată conform situației confirmate în debutul acțiunii (*Perpetuatio Iurisdictionis*).

Cu toate acestea**:**

Introducerea explicită nu este permisă în cazul contractelor standard, în cazul contractelor ai căror termeni și condiții au fost impuse de una dintre părți sau în cazul contractelor cu utilizatorii/consumatorii. Cu toate acestea, introducerea tacită este posibilă în aceste cazuri.

În cazul în care legea prevede reguli obligatorii privind jurisdicția teritorială, nu este posibilă nicio formă de introducere a acțiunii.

Nici în cazul procedurilor accelerate, al procedurilor de somație de plată sau al procedurilor de executare a datoriilor nu este permisă nicio formă de introducere a acțiunii.

3 În cazul în care o cauză este de competenţa unei instanţe specializate, cum pot afla cărei instanţe trebuie să mă adresez?

Instanțele specializate din Spania includ tribunalele menționate mai jos.
Instanțele specializate în dreptul familiei, care sunt tribunale de primă instanță. Atunci când sunt disponibile instanțe specializate în dreptul familiei (în general, în localitățile cu populație mare), acestea au jurisdicție exclusivă asupra chestiunilor care privesc familia. Mai exact, acestea audiază cauze cu privire la:
separare legală, anulare a căsătoriei și divorț; și
exercitarea responsabilităților parentale asupra minorilor.
Regulile privind jurisdicția teritorială sunt aceleași reguli care se aplică în cazul tribunalelor de primă instanță care audiază chestiuni de dreptul familiei atunci când nu există, în districtul respectiv, o instanță specializată în dreptul familiei.
Instanțele pentru litigii de muncă audiază plângerile cu privire la dreptul muncii. Printre acestea se numără litigiile individuale dintre angajați și angajatori cu privire la contractele de muncă, litigiile privind negocierile colective de muncă, solicitările în materie de asigurare socială și plângerile înaintate împotriva statului cu privire la responsabilitățile acestuia prevăzute în dreptul muncii.
Regula generală este că jurisdicția teritorială aparține instanței din regiunea unde lucrătorul își prestează serviciile sau unde își are domiciliul pârâtul, la alegerea reclamantului.
Instanțele comerciale funcționează la nivel de provincie și se ocupă de litigiile comerciale.
Aceste instanțe audiază cauze care privesc orice chestiune de insolvență, cu excepția cazului în care insolvența vizează o persoană fizică care nu este antreprenor: în aceste cazuri, sunt competente tribunalele nespecializate de primă instanță.
De asemenea, acestea vor audia cauze conexe cu privire la următoarele chestiuni:
- Plângerile financiare civile împotriva bunurilor persoanei aflate în insolvență, cu excepția plângerilor din cadrul procedurilor care vizează declararea capacității, filiația, căsătoria și minorii.
- Acțiunile corporative care solicită suspendarea, modificarea sau rezilierea colectivă a contractelor de muncă, în cazul în care angajatorul este partea aflată în insolvență, ori acțiuni care urmăresc suspendarea sau rezilierea contractelor personalului de conducere de nivel superior.
- Orice acțiune de executare sau măsură provizorie împotriva bunurilor părții aflate în insolvență și a drepturilor economice ale acesteia, indiferent de instanța care a emis ordinul.
- Acțiunile privind răspunderea civilă împotriva directorilor, auditorilor sau lichidatorilor companiilor, pentru daune și pierderi suferite de partea aflată în insolvență în timpul procedurii de insolvență.
- Plângeri care vizează:
concurența neloială,
proprietatea intelectuală și publicitatea,
dreptul societăților comerciale și legislația care guvernează societățile cooperative,
transporturile naționale sau internaționale,
dreptul maritim,
condițiile și termenii generali ai unui contract,
aplicarea normelor de arbitraj în cazul chestiunilor enumerate mai sus.
Competența de a deschide și de a audia acțiuni privind insolvența aparține instanței comerciale din teritoriul unde debitorul își are centrul intereselor principale. Dacă debitorul este și domiciliat în Spania, iar domiciliul său și centrul intereselor principale se află în locuri diferite, instanța comercială din regiunea în care își are domiciliul debitorul este de asemenea competentă să audieze cauza, la alegerea creditorului care înaintează cererea.
În cazul în care debitorul este o entitate juridică, se presupune că sediul său social este centrul intereselor principale. Pentru aceste scopuri, orice modificare a sediului social care are loc în termen de șase luni înainte de cererea de deschidere a procedurii de insolvență nu va fi luată în considerare.
Instanțele comerciale din Alicante funcționează ca instanțe pentru mărcile Uniunii Europene atunci când își exercită competența exclusivă pentru audierea, în primă instanță, a oricărui litigiu introdus conform Regulamentului nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară și Regulamentului nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare.
Când își exercită competența asupra acestor chestiuni, instanțele pentru mărci au jurisdicție pe întregul teritoriu național.
Pe lângă aceste instanțe specializate, prin lege, Consiliul General al Puterii Judiciare (*Consejo General del Poder Judicial*) poate decide ca, în cazul în care există mai multe instanțe de același tip, una sau mai multe dintre acestea să aibă competența exclusivă de a audia anumite categorii de cauze sau de a supraveghea executarea în domeniul juridic vizat.
Această putere a fost deja exercitată în mai multe locații, în special în cauze în raport cu incapacitatea și instituționalizarea forțată pe motiv de boală mintală, unde competența a fost în general atribuită instanțelor specializate în dreptul familiei.
Ultima actualizare: 14/06/2021
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.